

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. III. An, & quâ ratione ad inquisitionem generalem contra personam aliquam particularem requiratur, ut præcedat illius infamia; & quomodo in tali inquisitione sit procedendum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

crimina, nulla præcedens infamia necessaria est, sed potest eam Iudex præcisè ex officio suo instituere. *c. 1. De offic. Iud. ordin. c. 5. §. sanè de censib. in 6. c. sicut olim 25. b. 2.* quia talis inquisitio cum non datur contra certam personam, sed præcisè ad emendandos mores, & purgandam rempublicam, publicâ auctoritate, nulli injuriola est; & hinc non tenetur interrogatus vi illius inquisitionis manifestare occulta crimina eorum, qui nullâ laborant infamiâ, aut quæ probare non potest, etiamsi sub juramento interrogetur, ad cavenda plurima incommoda iniustissimarum infamationum, nisi manifestatio talis ad emendandum tantum criminisum Iudici ut Patri, facta, necessaria esset, aut ad advertendum grave damnum.

In mixta verò inquisitione, si crimen quidem certum est, & publicum, auctor tamen illius nescitur, & de hoc inquiritur, cum nulla præcedente fama de persona aliqua particulati, non potest fieri specialis contra certam personam inquisitio, sed generaliter tantum inquirendum est, quis illud commiserit, ut Reipublicæ scilicet per generalem talem inquisitionem consulatur, nulli tamen in specie fiat injuria, si nullâ labore de tali crimine perpetrato publicâ infamiâ.

§. III.

An, & quâ ratione ad inquisitionem generalem contra personam aliquam particularem requiratur, ut præcedat illius infamia; & quomodo in tali inquisitione sit procedendum?

Plurima de utraque hac questione statuantur in *Qualiter &*

quando 24. b. 2. quod videri potest, et quæ circa illa plurima annotat in hoc §. Auctor Method, quorum omnium brevis epitome esse potest primò, quod contra personam particularem, specialis inquisitio fieri non possit, nisi præcedat publica illius personæ circa delictum de infamia, ut dictum. Secundò, quod hoc vel maximè attendi debeat, & contra Prælatos, aut publicos magistratus inquisitio. Tertio, quod inquisitio facienda sit, in loco, ubi est infamia. Quarto, quod fama se sola, nec in criminalibus planam probationem faciat, & sepe in criminalibus nec semiplenam, nisi orta sit talis fama ex verisimilibus causis, & cooperetur, & verisimilibus aliis cooperetur. Quintò, quod sit clamorosa fama, quæ sæpius ad Iudicis aures pervenit, & notum habeat, non à viliibus, sed honestis personis, & si contra Prælatum sit facienda inquisitio, ut præcedat talis contra eum infamia, quæ sine scandalo dissimulari non possit. Sextò, quod præsumens debeat esse, contra quem fit inquisitio (nisi per contumaciam se absterit) & capitula, circa quæ futura est inquisitio, illi exponantur, ac testium qui interrogantur, nomina, ut defensionis, & exceptionis copiam habeat, & servetur debitus legitimæ correctionis ordo, ut primò quidem reprehendatur, deinde increpetur, cum comminatione pœnæ, ac postmodum suspendatur ab officio, vel beneficio, & tandem excommunicetur, prout præscribitur in *c. 1. Qualiter*, ex quo capitulo etiam habetur Prælatum, si per inquisitionem reus deprehendatur, non faciliè ab ordine deponendum, sed

ab administratione tantum amovendum, nisi delicti ratio, & infamationis periculum aliud jubeat.

§. IV.

In quibus casibus non requiratur necessarium ad specialem inquisitionem contra personam particularem de aliquo crimine, ut precedat illius infamia?

Primò non requiritur hæc præcedens, de aliquo particulari, infamia, si alia sufficientia, & legitima indicia contra eum pugnent, talia enim indicia sæpè fortiora sunt, quam ipsa præcedens infamia, ex levioribus sæpius conjecturis orta. Secundò non requiritur, si fiat inquisitio ad denuntiationem publici Officialis. Tertio, si pars, contra quam fit inquisitio, sine ulla præcedente infamia, aut contra quam à Principe fieri mandatur motu proprio, aut ex certa scientia, inquisitio, nihil opponat, nec reclamet, cum tamen sciat, contra se fieri inquisitionem, quia censetur talis favori pro se principaliter introducto, cedere, ut disponitur in c. 6. Si is, h. r. in 6. Quartò, quando inquisitio fit non ad effectum puniendi crimina, sed ad effectum corrigendi ob bonum animæ, qualiter fieri solet in visitationibus, in Episcoporum promotionibus, in ordinandis, &c. Quintò, quando inquisitio fit in crimine læsæ majestatis, in crimine hæresis, & in similibus gravibus, & periculosis criminibus, in damnum grave Reipublicæ, aut animarum tendentibus, &c.

§. V.

Quenam præterea jure Canonico statuta sint circa modum procedendi per inquisitionem specialem?

Primò statuitur in c. Qualiter 17. h. r. ut ordo juris in inquisitione servetur, qui in duobus potissimum consistit, primò, ut regulariter non fiat inquisitio, nisi contra infamatum, ut prioribus §§. dictum. Secundò, ut postquam de infamia constat, per testes, publicam famam, aut alia sufficientia indicia, &c. inquiratur de veritate criminis, ut ne scilicet inde nascantur injuriæ, unde jura nasci oportet.

Secundò statuitur in c. Cum dilecti 18. h. r. ut non recipiantur excusationes super confessione facta, si juravit prius confitens, quòd plenam & meram veritatem sit dicturus; recipiantur verò super confessis excusationes, si juravit tantum confitens, quòd velit ad interrogata respondere, & excusationes tales non perimant confessionem, sed eam tantum explicent, & declarent; cum juramentum religio in posteriori casu patiatur Confessorum explicationem, non autem in priore casu, ubi ab initio statim omnis veritas dicenda est.

Tertio statuitur in c. Cum oporteat 19. h. r. quòd inimici partis, contra quam fit inquisitio, sicuti ad accusandum non admittuntur, ita nec admittendi sint ad inquisitionem prosequendam, & testificandum; & cui simpliciter commissa est inquisitio super crimine, illi (tacite saltem) commissa etiam censeatur inquisitio super fama, quæ quasi præambula